

Statens vegvesen

Vedlegg – Høringsoppsummering

Forskrift om endring i forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.
(førerkortforskriften)

Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
25. oktober 2017

Høringsoppsummering – Forskrift om endring i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften)

Innholdsfortegnelse

Del I.....	3
Del II.....	8

Del I – Høringsoppsummering

HØRINGSOPPSUMMERING

1.1 Innledning

Vegdirektoratet sendte 29. juni 2017 til høring utkast til endringer i førerkortforskriften. Utkastet som ble sendt til høring var utarbeidet i samarbeid med Helsedirektoratet, og gjaldt i hovedsak to endringer i vedlegg 1 til førerkortforskriften som omhandler helsekrav, § 36 om legemidler og § 20 nr. 5 om epileptiske anfall i søvne. I tillegg inneholdt høringen forslag til stadfesting av beregning av førerrettens gyldighet ut fra helseattestens utstedelsesdato i førerkortforskriften § 4-1 og oppdatering av henvisninger i tre bestemmelser i førerkortforskriften til ny Kommisjonsbeslutning om ekvivalenser mellom førerkortklasser (2016/1945/EU).

Fristen for å avgi høringsuttalelse var 15. september 2017. Høringen ble sendt til 60 høringsinstanser, og ble publisert på Statens vegvesens nettsider www.vegvesen.no. Vegdirektoratet mottok 21 høringsuttalelser.

1.2 Høringsuttalelser

Følgende instanser hadde ingen merknader til høringsutkastet:

Landsbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Statens vegvesen Region midt, Statens vegvesen Region sør, Justis- og beredskapsdepartementet, Utenriksdepartementet og Kongelig Norsk Automobilklub.

Følgende instanser har avgitt høringsuttalelse med merknader til forslaget:

Helse Midt-Norge RHF Helseavdelingen, Statens vegvesen Region øst, Fylkesmannen i Vestfold, Norges Optikerforbund, Statens vegvesen Region vest, Statens vegvesen Region nord, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Mental Helse, Folkehelseinstituttet, Spesialsykehuset for Epilepsi, Legeforeningen og Norsk Dystoniforening.

Høringsuttalelsene vil i det følgende bli gjennomgått etter tema. Helsedirektoratet har foretatt en oppsummering av høringsuttalelsene til § 36 nr. 8 og § 20 nr. 5. Uttalelsene viser at de foreslåtte endringene har bred støtte i fagmiljøene.

Vegdirektoratets og Helsedirektoratets kommentarer blir gitt løpende.

2. Høringsutkastet

2.1 Oppheving av førerkortforskriften vedlegg 1 § 36 nr. 8

Ved bruk av antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva har førerkortforskriften vedlegg 1 § 36 nr. 8 i dag følgende bestemmelse for alle førerkortgrupper:

«Helsekrav oppfylt ved stabil medisinerings. Øvrige helsekrav for grunnsykdommen fremgår av de respektive kapitler.»

I høringsnotatet ble det foreslått følgende endring:

Paragraf 36 nr. 8 oppheves

Forslaget innebærer at de tre nevnte legemiddelgruppene ikke lenger omfattes av bestemmelsen i vedlegg 1 § 37 som sier:

«Ved bruk av to legemidler opplistet i § 36, reduseres angitt døgndose med 50 %. Helsekrav er ikke oppfylt ved bruk av tre eller flere legemidler opplistet i § 36.»

Vurderingen av om helsekravene er oppfylt ved bruk av antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva må da gjøres etter vedlegg 1 § 35 – Generelle helsekrav ved bruk av midler som kan påvirke kjøreevnen:

«Helsekrav er ikke oppfylt dersom alkohol, rusmidler eller legemidler brukes i et omfang og på en måte som fører til helsesvekkelse med økt trafikksikkerhetsrisiko.»

2.2 Endring av førerkortforskriften vedlegg 1 § 20 nr. 5

For vedlegg 1 § 20 nr. 5 ble det foreslått en presisering, slik at det fremgår klart at ved epilepsianfall bare under søvn er helsekravet i førerkortgruppe 1 oppfylt etter ett år uten nytt anfall i våken tilstand.

Forslag til forskriftsendring (endring i kursiv):

«Helsekrav oppfylt etter ett år uten anfall *i våken tilstand* dersom nevrolog vurderer lav årlig risiko for nytt anfall i våken tilstand.»

2.3 Høringsuttalelsene til §§ 36 nr. 8 og § 20 nr. 5

Folkehelseinstituttet (FHI) støtter forslaget om å fjerne § 36 nr. 8 i vedlegg 1, og at helsekravene ved bruk av antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva vurderes etter den generelle bestemmelsen i vedlegg 1 § 35.

FHI støtter også forslaget om en presisering av at helsekravene til førerrett i førerkortgruppe 1 er oppfylt etter ett år uten epileptiske anfall i våken tilstand.

Spesialsykehuset for epilepsi (SSE) skriver at de er positive til at § 36 nr. 8 i førerkortforskriften vedlegg 1 oppheves. Det er en forutsetning for å få førerkort at medikamentell behandling vurderes fortløpende i forhold til kjøreevne, jfr § 35 Generelle helsekrav ved bruk av midler som kan påvirke kjøreevnen. § 36 nr. 8 ansees unødvendig for at denne vurderingen skal og må gjøres, mener SSE.

SSE er også positive til den foreslåtte endringen i § 20 nr. 5. De ber om at dette går klart fram også av førerkortveilederen for at det ikke skal være tvil om at personer som har hatt stabilt anfallsmønster i minst ett år med kun anfall fra søvn, tilfredsstiller helsekravene.

Helse Midt-Norge RHF Helsefagavdelingen v/avdeling for klinisk farmakologi sier i sin uttalelse at det å fjerne punkt 8 under § 37 anses godt faglig begrunnet. Når det gjelder § 37, sier de seg enig i at man ikke skal stille krav om halvering av dosen ved to eller flere legemidler når det gjelder antipsykotika, antidepressiva eller antidepressiva.

Mental Helse støtter forslaget om å oppheve § 36 nr. 8, og skriver at de ser positivt på at Helsedirektoratet innser de samfunnsmessig uheldige og individuelt diskriminerende aspektene ved denne bestemmelsen.

Den norske legeforening støtter opphevelsen av § 36 nr. 8 og at bruken av antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva reguleres av den generelle bestemmelsen i § 35. Legeforeningen understreker samtidig at dette vil kunne føre til økt behov for spesialisterklæringer ettersom dette i enkelttilfeller vil kunne kreve høyere kompetanse enn det som kan forventes fra en allmennlege.

Legeforeningen støtter også presiseringen av § 20 nr. 5.

Fylkesmannen i Vestfold støtter forslagene til endring av § 36 nr. 8 og § 20 nr. 5. Fylkesmannens erfaring etter innføring av nytt regelverk for helsekrav til førerkort fra 1.10.2016 er at bestemmelsene i § 36 nr. 8 sammenholdt med § 37 har skapt utfordringer så vel for den enkelte bilfører/pasient som for fastleger og øvrig helsetjeneste.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus anser en oppheving av § 36 nr. 8 som en nødvendig endring av førerkortforskriften. De gir uttrykk for at det her har vært et klart misforhold mellom legemiddelbruk/grunnsykdom og risikovurdering ved føring av motorvogn.

I § 20 nr. 5 kolonne B forslår Fylkesmannen at ordet «nytt» fjernes fra teksten.

Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har ingen merknader til høringsforslaget.

Norges Optikerforbund er skeptisk til forslaget om å oppheve § 36 nr. 8. Ved å beholde medikamentene på en liste er det enklere for mange å forstå at en som sjåfør skal vise forsiktighet ved bruk av medikamentene alene, eller i kombinasjon med andre medikamenter. I de tilfeller der lege ønsker å endre eller begrense bruk av medikamenter etter § 35 vil endringen som foreslått kunne svekke legens argumentasjon, da legemidlene ikke står listet under § 36. Høringsforslaget er en liberalisering i forhold til gjeldende regelverk og gir mer rom for skjønn, mener forbundet.

Optikerforbundet støtter forslaget om endring av § 20 nr. 5

2.4 Innspill til andre endringer av førerkortforskriften vedlegg 1 § 36

I forbindelse med høringen har flere instanser kommet med forslag til endring av andre deler av § 36 enn en oppheving av § 36 nr. 8. Det gjelder blant annet Helse Midt-Norge ved avdeling for klinisk farmakologi på St. Olavs Hospital, som mener § 36 nr. 7 også burde vært opphevet, og at det for disse legemidlene burde være en vurdering av om helsekravene i § 35 er oppfylt. Mental Helse ønsker en individuell skjønnsmessig vurdering ved bruk av benzodiazepiner og stiller spørsmål ved det medisinske grunnlaget for at Helsedirektoratet holder fast ved utvelgelsen av legemidler i § 36 nr. 4. Spesialsykehuset for epilepsi (SSE) og Norsk dystoniforening argumenterer for at det må kunne gis dispensasjon for bruk av klonazepam i behandling av pasienter med epilepsi og dystoni.

Innspillene gjelder forslag som ikke omfattes av høringen. Der Helsedirektoratet finner at det er behov for ytterligere endringer av førerkortforskriften vedlegg 1, vil forslag bli sendt på høring på vanlig måte.

2.6 Konklusjon

Høringen viser bred støtte til forslagene til endring av førerkortforskriften vedlegg 1.

Helsedirektoratet opprettholder på dette grunnlag forslagene:

- *Førerkortforskriften vedlegg 1 § 36 nr. 8 oppheves.*
- Førerkortforskriften vedlegg 1 § 20 nr. 5 skal lyde (ny tekst i kursiv):

«Helsekrav oppfylt etter ett år uten anfall *i våken tilstand* dersom nevrolog vurderer lav årlig risiko for nytt anfall i våken tilstand.»

3. Endring av førerkortforskriften § 4-1

I utkastet til endringsforskrift ble det foreslått at praksisen med å gi førerett med varighet fra datoen for utstedelse av helseattesten ble stadfestet i førerkortforskriften § 4-1.

Forslag til forskriftsendring i § 4-1 første og annet punktum:

«Førerkort i klassene A, A2, A1, AM, B, BE, S og T gis 15 års gyldighet med mindre det settes en kortere gyldighetstid i henhold til § 4-2 til § 4-4 *eller vedlegg 1. Er det levert helseattest, settes gyldigheten fra attestens utstedelsesdato.*»

Statens vegvesen Region øst og **Statens vegvesen Region vest** støtter forslaget til endring av § 4-1 og mener det vil gi trafikkstasjonene en klarere hjemmel å henvise til for gyldighetsberegning av føreretten. **Statens vegvesen Region nord** synes det er meget positivt at dette stadfestes i forskriften.

Norges Optikerforbund og Legeforeningen støtter forslaget til endring av § 4-1.

Vegdirektoratets kommentar

Høringsinstansene som har uttalt seg om § 4-1 har alle vært positive til den foreslåtte endringen i bestemmelsen.

4. Ekvivalensvedtaket

Ingen av høringsinstansene hadde merknader til implementeringen av ekvivalensvedtaket.

5. Endringsforskrift

Det har ikke kommet inn høringsuttalelser som gir grunnlag for endringer av den foreslåtte endringsforskriften, og forskriften vedtas derfor som foreslått.

Endringsforskriften har ikrafttredelse straks, og endringene trer derfor i kraft straks forskriften er publisert i Lovtidende.

Del II

Endringsforskrift til forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. (førerkortforskriften)

Fastsatt av Vegdirektoratet 25.10.2017 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965. nr. 4 § 24 jf. delegeringsvedtak 17. mars 1967 nr. 3462 og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196.

I

I forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. gjøres følgende endringer:

EØS-henvisninger skal lyde:

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24f (direktiv 2006/126/EF endret ved direktiv 2009/113/EF, direktiv 2011/94/EU, direktiv 2012/36/EU, direktiv 2013/22/EU, direktiv 2013/47/EU, direktiv 2014/85/EU og direktiv (EU) 2015/653, *beslutning 2016/1945/EU* og forordning (EU) nr. 383/2012 endret ved forordning (EU) nr. 575/2014).

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Førerkort i klassene A, A2, A1, AM, B, BE, S og T gis 15 års gyldighet med mindre det settes en kortere gyldighetstid i henhold til § 4-2 til § 4-4 eller *vedlegg 1. Er det levert helseattest, settes gyldigheten fra attestens utstedelsesdato*. For søker som har fylt 60 år, settes utløpsdato på førerkortet til dagen før søker fyller 75 år eller til helseattestens utløp hvis dette leveres. For å oppnå uavbrutt førerrett kan førerkortet fornyes med helseattest før fylte 75 år med varighet inntil dagen før fylte 78 år. Fra fylte 75 år er det krav om helseundersøkelse og utstedelse av nytt førerkort, jf. vedlegg 1 § 4 første ledd bokstav e. Har søker fylt 75 år, settes gyldighet som angitt i helseattesten. Har søker fylt 75 år, men ikke 78 år, kan helseattesten utstedes med inntil 3 års gyldighet, men maksimalt til dagen før fylte 80 år. Etter fylte 78 år kan helseattesten utstedes for inntil 2 år om gangen.

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

For utstedelse av førerkort i øvrige klasser må det fremlegges helseattest. Klassene gis 5 års gyldighet fra helseattestens utstedelsesdato, med mindre det settes en kortere gyldighetstid i henhold til § 4-3 til § 4-5 eller vedlegg 1. Ved utstedelse av førerkort etter dette ledd, gis førerkortklasse etter første ledd samtidig ny gyldighetsperiode etter reglene i første ledd. For søker som har fylt 66 år, settes gyldighet som angitt i helseattesten, men maksimalt til dagen før søker fyller 71 år. For personer som har fylt 70 år, gis førerkortet gyldighet for ett år om gangen.

Vedlegg 1 § 20 nr. 5 kolonne B skal lyde:

Helsekrav oppfylt etter ett år uten anfall *i våken tilstand* dersom nevrolog vurderer lav årlig risiko for nytt anfall i våken tilstand.

Vedlegg 1 § 36 nr. 8 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.